

Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

№106 (269) серпень 2012

ВИЖИВАННЯ
ДЕМОКРАТІЯ
ГУМАНІЗМ

ВЕРХОВНИЙ СУД РЯТУЄ ЗАПОВІДНІ ЗЕМЛІ МИКОЛАЇВЩИНИ ВІД «ЕНЕРГОАТОМУ»

29 травня 2012 року Верховний суд України поставив останню крапку в шестирічній судовій тяганині за заповідні землі РЛП «Гранітно-Степове Побужжя». У липні рішення суду стало доступним на сайті Верховного суду України. Суд залишив у силі вердикт адміністративних судів про незаконність постанови уряду про надання 27,72 га заповідних земель під Олександрівське водосховище Ташлицької ГАЕС. Ще у 2006 році НАЕК «Енергоатом» вирішила затопити 27 га заповідних земель вздовж русла річки Південний Буг із мальовничими порогами та багатим біорізноманіттям для наповнення Олександрівського водосховища, отримавши від уряду ці землі в постійне користування.

МБО «Екологія — Право — Людина» відразу ж звернулася до суду для оскарження рішення уряду, яке було прийнято із грубим порушенням земельного та природоохоронного законодавства. Суді різних інстанцій, включаючи і Верховний суд України, прийняли відважні рішення про скасування постанови уряду. Також суди прийшли до кількох дуже важливих для громадськості прецедентних висновків: надання в користування особливо цінних земель, до яких і відносяться землі природно-заповідного фонду, згідно із статтями 150, 151 ЗК, проводиться за погодження із Верховною Радою України. Також в таких справах, враховуючи

загальнонаціональне суспільне значення природно-заповідного фонду, спірні відносини є публічно-правовими, відтак необмежене коло осіб має право на звернення до суду щодо оскарження спірних рішень суб'єктів владних повноважень щодо цих об'єктів. Такий висновок є надзвичайно важливим, оскільки в судах мало місце різне трактування положень процесуального законодавства, включаючи заперечення права громадян та громадських організацій на оскарження рішення суб'єктів владних повноважень, які носять індивідуальний характер і безпосередньо не стосуються громадськості.

На сьогодні спірні 27 га земель вздовж русла Південний Буг затоплені і без відповідного рішення уряду та згоди Верховної Ради України. НАЕК «Енергоатом» самовільно утримує ці землі, що є серйозним порушенням законодавства. В громадськості та владі є повне право вимагати звільнення цих земель шляхом зниження рівня Олександрівського водосховища та повернення цих земель до складу РЛП «Гранітно-степове Побужжя». До речі, відповідне рішення Миколаївської обласної ради 2006 року про вилучення цих земель зі складу РЛП «Гранітно-степове Побужжя» також оскаржується юристами ЕПЛ, і остаточне рішення ще не прийнято.

СЕРПЕНЬ

- 2 — День пророка Іллі
- 6 — День Бориса й Гліба
  - Всесвітній день боротьби за заборону ядерної зброї
- 9 — День Великомученика Пантелеймона-цілителя.
  - Міжнародний день корінних народів світу
- 14 — Виникнення чесних дерев Животворящого Хреста Господнього.
  - Перший спас (Маковія)
- 15 — День археолога
- 19 — Преображення Господнє. Спас.
  - День пасічника
- 23 — День Державного прапора України
- 24 — День Незалежності України (1991)
- 28 — Успіння Пресвятої Богородиці. Перша Пречиста

РАДІ ПРОПОНУЮТЬ ОБМЕЖИТИ УТРИМАННЯ СОБАК ПОТЕНЦІЙНО НЕБЕЗПЕЧНИХ ПОРІД

Народний депутат Руслан Зогуля зареєстрував у Верховній Раді України законопроект щодо врегулювання питання поводження із собаками потенційно небезпечних порід.

Зогуля пропонує законодавчо обмежити утримання собак потенційно небезпечних порід, які мають генетично детерміновані якості агресії і сили.

Відповідно до законопроекту, до потенційно небезпечних порід собак належать: айну, акабаш, американський пітбультер'єр, американський стафордширський тер'єр, анатолійський карабаш, англійський мастиф, бельгійський мастиф, бордоський дог, бульмастиф, бультер'єр, східноєвропейська вівчарка, гірська гонча, грецька вівчарка, метиси вищезазначених порід з явними фенотиповими ознаками та інші.

Також законопроектом передбачено, що власник потенційно небезпечної породи собаки або собаки, визнаного небезпечним, зобов'язаний: зареєструвати собаку і пройти процедуру електронної ідентифікації (чіпування) в місцевому органі виконавчої влади або в уповноважених на це установах, підприємстві, організації; підтвердити адаптованість собаки в умовах населеного пункту шляхом тестування за певною програмою; пройти процедуру обов'язкового страхування відповідальності власників собак за шкоду, яка може бути завдана третім особам, відповідно до вимог чинного законодавства; виводити собаку за межі квартири, території подвір'я, організації, підприємств тощо на короткому повідку (не більш як 1,2 м) з наявними ідентифікуючими позначками на нашійнику і в наморднику.

Відповідно до законопроекту, забороняється здійснювати супровід собак потенційно небезпечних порід для громадян: які не мають свідоцтва про проходження спеціального навчання; які не мають медичного висновку про відсутність протипоказань, пов'язаних із психічним захворюванням, алкоголізмом, наркоманією або токсикоманією; які є неповнолітніми або визнаними судом у встановленому порядку недієздатними або обмежено дієздатними. Крім того, пропонується заборонити відчуження, продаж, дарування собак потенційно небезпечних порід громадянам, молодшим за 18 років.

Також депутат вважає за необхідне заборонити вигул собак потенційно небезпечних порід без намордника незалежно від місця вигулу.

Газета «Зелений світ».
Виходить з 1989 року.
Засновники газети: УЕА
«Зелений світ»
Передплатний індекс
Свідоцтво про реєстрацію
№ 630 серія КВ
від 10.05.1994 р.
Ідентифікаційний код
№

Адреса: Контрактова площа, 4, Київ-70,
тел./факс: 417 43 83

E-mail:

ВЕБ сторінка УЕА «ЗС»
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самойленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами матеріалів, можуть не збігатися з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами лише на сторінках газети.

Надруковано УЕА «Зелений світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються матеріали з інтернет-видань: Кореспондент.net; Майдан-ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обозреватель», Експрес online, eko.portal.

УЕА «Зелений світ» створена в 1988 році як реакція суспільства на жакликий екологічний стан в Україні, спричинений Чорнобильською катастрофою 1986 року. Асоціація є членом Міжнародної федерації «Друзі Землі».

Голова УЕА «Зелений світ»
Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ» була, на час створення, одним з найперших неформальних антирежимних видань, в якому відкривалася правда про стан здоров'я нації та екологічні негаразди в країні. Газета стала рупором демократії. В епоху тотального замовчування та брехні на наших шпальтах відкривалися жакні картини радянської дійсності.

НА ЖИТОМИРСЬКІЙ ЗАГАДКОВО ГИНУТЬ БДЖОЛИ

У Бердичівському районі на Житомирщині всього за кілька днів загинуло дві третини бджіл.

Пасічники зазнають відчутних збитків і тепер сумніваються у безпечності свого меду.

Зазвичай у сотнях вуликів тут гудуть мільйони бджіл, а зараз літають лише поодинокі комахи. Вулики практично порожні. Бджоли лежать поруч. А на пасіці стоїть сморід від загинлих бджіл.

“Вся доріжка встелена мертвими бджолами, трупами, під ногами хрустить”, – бідкається пасічник Ігор Столяр.

І така ситуація спостерігається у 20 селах Бердичівського району.

45 пасічників прийшли до адміністрації, звинувачуючи у масовій загибелі бджіл тих, хто розпилює пестициди над полями.

“Беруться дешеві препарати, які списані і ввозяться в Україну”, – розповідає інший пасічник Володимир Сирота.

Пасічники втратили приблизно три тисячі сімей бджіл, кожну з яких вони оцінюють мінімум у тисячу гривень. Тим часом райадміністрація створила комісію і розіслала по полях експертів, щоб з'ясувати, чим обробляли врожай. Пасічники запевняють, що хімію на лани нещодавно сипали з літаків.

Агроном одного з найбільших господарств “Щедра Нива” визнає, за півтори доби до загибелі бджіл справді скидали хімікати, але не отруту, а ліки для рослин, які не могли вплинути на комах. Ніхто із сусідніх агропробудників поки що теж не взяв на себе провини. Пасічники звозять до райадміністрації рослини, бджіл і мед, у чистоті якого вони теж не впевнені.

ООН ЗАФІКСУВАЛО ВИСОКИЙ РІВЕНЬ АБОРТІВ В УКРАЇНІ

Представництво фонду народонаселення Організації Об'єднаних Націй в Україні констатує, що в країні рівень абортів у два рази більший, ніж у державах Європейського Союзу, повідомляє центр новин ООН в Україні.

“Досягнення в галузі планування сім'ї в Україні допомогли скоротити рівень абортів з 34,1 на 1000 жінок дітородного віку в 2000 році до 15,1 в 2010. Проте рівень абортів в Україні досі є більш ніж у два рази вищим, ніж в країнах ЄС”, – наголошується в заяві.

За рекомендаціями відомства, для запобігання абортам, скорочення ускладнень під час вагітності та гарантування хорошого стану здоров'я українських жінок та їхніх сімей необхідно більше інвестувати в заходи з охорони репродуктивного здоров'я.

“Для жінок у віці від 15 до 49 років, проблеми з репродуктивним здоров'ям залишаються головною причиною хвороб і передчасних смертей...”, – йдеться в повідомленні.

За матеріалами: Українські новини

МЕДОБСЛУГОВУВАННЯ В УКРАЇНІ – ГАЛЬМО ДЕМОГРАФІЧНОГО РОЗВИТКУ

В Україні рівень материнської смертності під час народження дитини перевищує показники країн Європейського Союзу.

Про це повідомила директор Представництва Фонду народонаселення ООН (ФН ООН) в Україні Нузхат Ехсан на прес-конференції з нагоди Всесвітнього дня народонаселення, темою якого цього року став загальний доступ до послуг з репродуктивної охорони здоров'я.

“Рівень материнської смертності в Україні перевищує показники європейських країн. Недостатня якість медичного обслуговування матерів є причиною однієї п'ятої материнських смертей, яких можна було б уникнути”, – заявила Ехсан.

За її словами, така ситуація свідчить про необхідність збільшення інвестицій у заходи з репродуктивної охорони здоров'я. “Ми сподіваємося, що реформа системи охорони здоров'я, яка зараз відбувається в Україні і зосереджується на посиленні якості первинної медичної допомоги, дозволить також інтегрувати в систему первинної медичної допомоги і послуги з планування сім'ї і зробити ці послуги доступними для всіх, включно із сільським населенням та молоддю”, – додала представник ФН ООН.

У свою чергу, заступник директора Департаменту охорони материнства, дитинства та санаторного забезпечення Міністерства охорони здоров'я Валентина Коломейчук зазначила, що за останні п'ять років в Україні спостерігається погіршення загальної ситуації зі станом здоров'я громадян.

“У нас значно погіршилося здоров'я населення і збільшилася первинна захворюваність і чоловічого, і жіночого населення. Ми маємо збільшення на 4% захворюваності чоловічого населення і на 15% – жіночого населення. Майже всі захворювання мають тенденцію до зростання”, – зазначила вона.

За її словами, Міністерство охорони здоров'я занепокоєне такою ситуацією. “Найбільший темп приросту поширеності хвороб відзначений серед підліткового віку – серед дівчаток 15-17 років, які або вже підходять до реалізації свого репродуктивного статусу, або найближчим часом підйдуть до того, щоб народжувати дитину. Це дуже велика проблема, і тому ми постійно звертаємо увагу дитячих лікарів на цю проблему”, – додала Коломейчук.

За матеріалами: УНІАН

Правозахисник Євген Соловійов побитий робітниками

У ХАРКОВІ ПОБИЛИ ПРАВОЗАХИСНИКА

У харківському парку Горького триває вирубка дерев і будівництво, робітники побили там правозахисника Євгена Соловійова і ще одного активіста "Зеленого фронту". Про це повідомляє рух "Зелений фронт".

"Глобальна вирубка повсюдно. Рубають і далі вздовж знесеного паркану!" — повідомив сайт — і у парку зібралось досить багато активістів "Зеленого фронту". Була викликана міліція на інші вирубані ділянки, повідомляє рух.

Правозахисник Євген Соловійов і журналіст Ігор Гуденко "відправились до місця нелегальних будівельних робіт".

"Близько 20:00 12 липня побили активістів "Зеленого фронту", які перешкождали незаконній вирубці дерев. Євгена Соловійова забрала "швидка", — заявляє рух.

"Активісти обстежували одну з ділянок, на якій проходила вирубка. Ігор Гуденко знімав відео", — пояснює "Зелений фронт".

"Робітники, які заливали бетонний фундамент під футбольні поля, поводитись з ними агресивно, вимагали, щоб вони забралися. Конфлікт переріс у бійку — четверо робочих стали бити Соловійова, а інші погнались за Гуденком, щоб відібрати камеру, на яку Гуденко зняв початок конфлікту", — говориться в повідомленні.

За даними руху, Гуденко, рятуючи відеоматеріали, відбіг від місця бійки, а "побитого Соловійова робітники кинули на землю". За цим фактом була викликана міліція й швидка.

Соловійову медики на шию одягли биндаж, поклали на носилки й відвезли в лікарню невідкладної допомоги.

Як повідомила "Українській правді" харківська журналістка, уночі в парку чергували активісти, вранці вони змінилися, у п'ятницю очікується проведення експертизи.

За даними журналістки, невідкладна допомога не дала висновку про травми правозахисника, побитого робітниками.

Вона також повідомила, що, за невідтвердженою інформацією, парк вирубують не під футбольні поля й не під дорожні роз'язки, як говорили городянам, а під маєтки приватних осіб, приватні готелі чи ресторани. Така інформація ходить між харків'янами, є й плани забудови.

МІНПРИРОДИ РУЙНУЄ ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Адмінреформа, яка зараз відбувається в Україні, фактично, знищується державний екологічний контроль. Згідно з нею Міністерство екології та природних ресурсів позбавляється своїх територіальних органів, екоінспекція позбавляється права складати адміністративні протоколи (а з ним — і можливості припиняти власне порушення!), під питанням опинилася Комісія з Червоної книги... — про все це писалося вже багато разів. Коли ці зміни набудуть сили, то Мінприроди, яке і зараз виконує свої обов'язки, м'яко кажучи, незадовільно, взагалі ні на що не зможе впливати. Всі рішення в екологічній сфері — щодо скидів-викидів, рубок дерев, охорони тварин, — майже з усього, що торкається охорони довкілля, прийматимуть місцеві князьки.

Здавалося, хто у даній ситуації має боротись із такими змінами — то це саме екологічне відомство. Але на всі звернення з цього приводу у відповідь від нього була тиша. Звідки і виникла впевненість, що Мінприроди свої позиції здає свідомо. Зараз ця впевненість отримала фактичне підкріплення.

Згадаємо, що всі адмінреформівські зміни відбуваються відповідно до Указу Президента № 452/2011 від 13.04.2011 р. "Про Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України". Тому 24 квітня Президенту України було відправлено відкрите звернення "Врятувати систему екологічної безпеки України!". В ньому 91 представник громадських організацій та окремі громадяни з України, Казахстану й Росії закликали його зробити доповнення до Указу, залишивши Мінприроді її територіальні органи.

Адміністрація Президента переслала це звернення на розгляд самій Мінприроді. Здавалося, для екологічних чиновників не можна й бажати кращої можливості захистити свої повноваження, як підтримати пропозицію громадськості щодо внесення змін до Указу, який, фактично, ліквідує їх як впливову установу. Ан-ні!

У відповіді громадськості перший заступник міністра М.І. Романов повідомив, що "Мінприроди з розумінням ставиться до стурбованості громадськості щодо проведення кардинальних реформ державного управління у сфері охорони навколишнього природного середовища", — аж сльозу прошибає! Бо далі розуміння стурбованості він не пішов.

Про що після такого листа, як не про погодження самою Мінприродою знищення екологічного контролю можна говорити? Лишається лише нагадати, що нещодавно до нього прийшов міністр, а чим стала ця зміна — причиною, або запорукою нової стратегії міністерства, не так вже і важливо.

А нова мінприродівська стратегія вже почала проявлятися: згадаємо призначення директором харківського національного парку "Гомільшанські Ліси" І.Северіна — який відкрито заявив, що прийшов рубати і забудувати парк. Мінприроди в цій ситуації ніяк себе не проявило. Навіть не зрозуміло, погодило воно кандидатуру такого директора, чи ні.

Пресловутий Указ Президента, так би мовити, лише намітив зміни у державному

управлінні в Україні. А їх буквальне втілення — у розроблених Мінюстом і поданих до Верховної Ради нардепом Ю. Мірошниченком законопроектах. Вони вже пройшли перше читання. Тому для збереження хоч якогось державного екологічного контролю, хоч і усупереч самому "контролеру", лишається лише намагатися додати правок на їх друге читання. До чого, до речі, колеги вже неодноразово закликали нас.

"Печеніги" С.О. Шапаренко

399 500 ГРИВЕН НАДТО НИЗЬКА ПЛАТА ЗА ШКОДУ!

Інспектори нарахували копачам 399,5 тисяч гривень штрафу, але відмовились визнати, що незаконний видобуток вугілля ведеться у заказнику "Зорянський степ". Екологи вважають причиною заниженої оцінки порушень у заказнику низький рівень професіоналізму інспекторів.

У травні 2012 року 180 мешканців с. Високе на Донецьчині, опублікували у газеті "Вечерня Макеевка" відкритий лист про те, що на території ботанічного заказнику "Зорянський степ" в межах Макіївської міської ради, розташовані 9 нелегальних копанок з видобутку вугілля.

Копанки руйнують ландшафт заказника, його ґрунт, його унікальну рослинність. На території заказника, забороняється видобуток корисних копалин. Розробки вугілля впритул до міста Макіївки також призведуть до погіршення води у криниці, з котрої п'ють воду мешканці семи селищ (Високе, Межеве, Маяк та інші).

Дізнавшись про це, активісти громадської кампанії "Збережемо українські степи!" звернулись до контролюючих органів. Саме на це звернення відбулась реакція інспекційних служб.

До Національного екологічного центру України надійшла відповідь Державної сільгоспінспекції у Донецькій області. На звернення НЕЦУ інспектори підтвердили, що копачі зайняли ділянку площею 20 га для самовільного видобутку вугілля і вже знищили рослинність на 5 га. Вони оцінили самовільне зайняття ділянки у 21318 грн. та знищення родючого шару ґрунту і рослинності — у 91140 грн. Порушників звінсо ж не встановили і тепер їх пошуком займається Гірницьке РВ МУУМВС України у Донецькій області.

Планується порушення кримінальної справи за ч.2.ст.240 Кримінального кодексу України. Також з повідомлення на порталі Мінприроди України, на звернення екологів прореагувала і Державна екологічна інспекція, додатково оцінивши шкоду природним комплексам у 287 000 грн. Що цікаво, жодної згадки про те, що перевірка відбулась в реакцію на численні листи громадських організацій, немає.

— Ми здивовані таким поворотом подій, — обурюється заступник голови НЕЦУ Олексій Василюк. — У нашому зверненні було чітко зазначено, що роботи ведуться в заказнику, а отже порушується ст.252 Кримінального кодексу, згідно з якою порушникам може "світити" до 5 років ув'язнення. Крім того, ніхто навіть не намагався порахувати кількість знищених порушниками червонокнижних рослин. За попередньою оцінкою, сума збитків, нанесених державі їх знищенням, може сягнути кількох мільйонів гривень.

ХТО ЗАРОБЛЯЄ НА ОНКОХВОРИХ ДІТЯХ?

Через бюрократію та корупцію маленьким українцям не лишають шансів на життя

Вікторія Сюмар

Лікарі кажуть: останнім часом помітно зросла кількість онкохворих дітей. І сьогодні склалася критична ситуація: цих дітей просто нічим лікувати. Волонтери б'ють на сполох — лікарням бракує 90% ліків.

Причина росту кількості хворих, схоже, лежить на поверхні: йдеться про дітей тих, хто був дітьми у 86-му та кого найбільше вразила чорнобильська радіація.

Чорнобиль — великий гріх держави, якої вже немає. Але у держави, в якій ми сьогодні живемо, теж вистачає гріхів. Один із них — умови лікування онкохворих дітей, які лишаються одними з найгірших у Європі.

В Україні досі немає лікарні, де можна було би робити трансплантації кісткового мозку від нерідних донорів. А це часто єдиний шанс на життя для сотень дітей... Їхні батьки змушені шукати шалені гроші на лікування за кордоном. Але українській державі від того байдуже.

Зараз, схоже, вже й байдуже від того, що у онковідділеннях не вистачає більшості необхідних ліків. Ці ліки держава зобов'язана закупити і забезпечити ними лікарні, гроші для цього виділяються з бюджету, тобто це наші з вами гроші. Але розпоряджаються ними чиновники.

Загалом, в лікуванні онкохворих дітей використовуються понад 150 найменувань медпрепаратів. МОЗ зобов'язалася за-

купити 42 найменування ліків, але найдорожчих. Решту ліків повинні купити коштом місцевих бюджетів.

Але і з цією закупкою теж виникли проблеми. Тендери за програмою «Дитяча онкологія та онкогематологія» МОЗ провів аж 16-17 травня 2012 року. І це викликало серйозну затримку. Зараз в лікарні починаються поставки лише трьох медпрепаратів, поставка декількох важливих ліків має відбутися аж у листопаді!

Що зараз робити хворим дітям, яким ліки потрібні до листопада? Правильно — вмирати.

Адже сьогодні дитячі лейкози, наприклад, успішно лікуються, але за умови жорсткої відповідності графіку лікування, який передбачає всі ці півтори сотні складних препаратів. І часом без одного з них продовжувати лікування неможливо.

Що робити батькам, діти яких борються за життя? Збирати гроші і просити волонтерів їхати будь-куди за кордон та привезити такі необхідні ліки нелегально, бо українська держава не спроможна виконати свої зобов'язання перед цими мужніми дітьми, які, на відміну від чиновників, знаходяться в дуже жорстких графіках хіміотерапії.

Але, щиро складається враження, що чиновників МОЗ це якось не дуже хвилює. Головне — підготовлений тендер, аби не

більше двох учасників, аби все «гладко», бо йдеться ж про мільйони бюджетних грошей.

Якось важко повірити, що на смертельнохворих дітях можна заробляти. Важко повірити, що розуміючи відповідальність щодо забезпечення цих дітей життєво-необхідним і в необхідні строки, можна спокійно спати. Що все це — всього лише традиційний український «бізнес» заробляння на бюджеті...

Громадські організації, які опікуються цією темою, звернулися до Януковича, Азарова та Богатирьової, і у своєму зверненні наводять шокуючі цифри: в областях вже відсутні 90% — 95% ліків, а в Центрі дитячої онкогематології і ТКМ Охматдиту — 80%. Переважної більшості критично необхідних препаратів не залишилось взагалі.

Але замість того, аби цю проблему вирішувати, відбувається зовсім інше: волонтерам просто погрожують більше не пускати до лікарень, якщо вони говоритимуть з журналістами... Мовляв, вирішувати проблеми варто в тиші.

Якщо цю проблему не буде вирішено, і якщо бодай одна дитина постраждає через відсутність ліків, чи не повинна тоді прокуратура розібратися, що ж стало причиною таких от «запізньень» і халатності чиновників, яка може мати надто трагічні наслідки? Дуже не хочеться, аби це питання лишалося риторичним. Бо тоді це не просто гріх держави, це — вирок державі.

ЗАМІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ПАРКУ – ВУГІЛЬНИЙ КАР'ЄР

На Харківщині на місці однієї з найцінніших природних територій дозволили видобувати буре вугілля. 21 червня цього року Харківська обласна рада прийняла щодо цього Рішення «Про розгляд клопотання Державної служби геології та надр України щодо продажу на аукціоні спеціального дозволу на користування надрами», яким, фактично, дала «зелене світло» розробці Новодмитрівського родовища бурого вугілля.

Це родовище знаходиться в Барвенківському районі — де, на відміну від більшості інших районів степової зони України, збереглися значні площі цілих степів. 9 видів тварин і 6 видів рослин з даної території занесені до Червоного списку Європейського союзу, 36 — до Червоної книги України, ще 9 видів тварин і 3 види рослин — до Червоного списку Харківської області. Місця перебування цих видів, без сумніву, видобуванням вугілля будуть знищені.

Національний екоцентр України звер-

нувся до Голови Харківської обласної ради із зверненням «Щодо неприпустимості видобутку бурого вугілля на природних територіях Барвенківського району Харківської області». Природоохоронці просили обласну раду не погоджувати проект з видобутку бурого вугілля, а задля їх збереження та розвитку, ініціювати створення тут об'єкту природно-заповідного фонду України.

Але це звернення обласна рада проігнорувала.

ЗАБУДОВНИКИ НИЩАТЬ ЛЕГЕНДАРНУ ГОРУ В КИЄВІ

У Києві продовжується нищення Замкової гори: працює важка техніка, вантажівками вивозиться ґрунт, вже зрізано близько сотні дерев, значна частина яких вікові.

Про це заявив голова комісії Київради з питань культури та туризму Олександр

Бригинець, повідомили УНІАН у його прес-службі.

«Два дні тому я повідомив про початок руйнування Замкової гори з боку Фролівської вулиці та звернувся до голови КМДА Олександра Попова з проханням зупинити нищення легендарної гори. Представники КМДА повідомили мені, що будівельні роботи не ведуться, а лише вивозиться сміття. Та насправді забудовники обдурили КМДА. Оскільки вже існує загорджений будівельний майданчик, де проводяться роботи», — наголосив О.Бригинець.

За словами депутата, складається враження, що владі мало скандалів з Гостинним двором та схилами Дніпра, вона «розігріває» нову гарячу точку на карті міста.

«Зараз існує реальна загроза знищення історичної пам'ятки. Минулого року нам ледве вдалося зберегти залишки гори Щекавиці, і в даному випадку громадськість теж відступати не збирається», — заявив О.Бригинець.

З приводу нищення зелених насаджень О.Бригинець звернувся до екологічної прокуратури та прокуратури Києва з проханням перевірити діяльність підрозділів Міністерства екології та КМДА щодо бездіяльності влади, яка допустила масове знищення паркової зони в центрі Києва.

Як повідомлялося, Замкова гора (Хоривиця) — історична місцевість Києва. Залишок правого, високого берега Дніпра з крутими схилами. Поряд зі Щекавицею, Старокиївською горою та річкою Либідь є одним із основних символів Києва, пов'язаних з легендарними засновниками міста.

ЩО ПРИХОВУЄТЬСЯ ЗА ВИДОБУВАННЯМ СЛАНЦЕВОГО ГАЗУ В УКРАЇНІ?

19 липня екологічна громадськість розкритикувала уряди США та України за приховування інформації стосовно планів розробки сланцевого газу в Україні.

«Хоча вже більше року проводиться оцінка впливу на довкілля планів щодо застосування методу гідравлічних розривів, жоден з двох урядів не оприлюднив цього документа для громадськості», — сказав професор Джон Бонайн, президент МБО «Екологія-Право-Людина» (ЕПЛ).

«Чи цей документ містить щось таке, про що вони не хочуть повідомляти громадськості? У США вважається протизаконним приховування результатів оцінки впливу на довкілля. Не зрозуміло чому в Україні діють інші стандарти стосовно американських дій», — додав професор Бонайн.

Агенція США з питань міжнародного розвитку оплатила послуги консультантів, які досліджували потенційні екологічні проблеми щодо видобутку сланцевого газу методом розривів у Карпатському та Дніпровсько-Донецькому басейнах. Підсумковий документ був завершений у травні, але деталі його залишаються під завесою таємничості й досі.

«На думку Всеукраїнської екологічної ліги видобування сланцевого газу та газів щільних порід неминуче руйнує природне середовище. В результаті цієї діяльності знищуються родючі ґрунти, забирається з водних об'єктів великий об'єм води, яка потім у забрудненому стані повертається на поверхню і непридатна для подальшого

використання. Технологія гідророзриву, яка використовується при видобуванні цих газів, загрожує ґрунтовим і підземним водам. Ніякі економічні вигоди не можуть виправдати подальшу руйнацію природного середовища в Україні», — зазначає Тетяна Тимочко, голова Всеукраїнської екологічної ліги.

«Якщо при видобутку сланцевого газу неможливі негативні екологічні наслідки, як стверджують представники фірм Shell та Shevron, тоді чому в багатьох країнах виникають протести і забороняється видобуток сланцевого газу, — говорить представник Національного екологічного центру України Ігор Сіренко. — І не варто все це списувати на Газпром. По-перше протести виникають по всьому світу, а не тільки в тих країнах, де Газпром має бізнес-інтереси. А по-друге, якщо використовувати таку логіку, то агентами Газпрому необхідно було б оголосити всіх урядовців в Україні, які не сприяють заходам з енергозбереження, і фактично змушують Україну купувати газ у Росії».

Професор Бонайн поставив численні запитання, які залишаються відкритими щодо планів в Україні, незважаючи на занепокоєння, висловлені в США та інших країнах на основі досвіду застосування там методу розривів.

— Які хімічні речовини будуть застосовуватися у цьому процесі? Які існують гарантії, що вони не забруднюватимуть сільськогосподарські землі та не шкодитимуть здоров'ю українських громадян?

Які об'єми води забиратимуться з річок та підземних джерел води?

— Що робитимуть міжнародні компанії з відпрацьованими забрудненими водами? Чи вони будуть утилізувати їх на поверхні? Яким чином вони будуть запобігати негативному впливу солей з підземних вод у сланцевих формаціях на сільськогосподарські землі?

— Якщо відпрацьовані води будуть повторно закачуватися під землю, чи спричинить це землетруси, як це було у Великобританії та Сполучених Штатах? Чи ці землетруси спричинять зараження питної води у водоносних шарах?

— Наскільки сильним буде негативний вплив на якість повітря у Карпатському регіоні летких органічних сполук та інших забруднювачів повітря? Наскільки ще погіршиться екологічний стан у вже забруднених східних регіонах України?

— Скільки вантажівок проходитиме через міста і села щодня, перевозячи матеріали, необхідні для технологічного процесу? Хто платитиме за пошкодження доріг? Яке забруднення спричинять ці вантажівки?

— Якщо не діятиме екологічне законодавство, чи існуватиме ризик для національних парків, природно-заповідних зон та дикої природи?

— Яку суму коштів уряд вимагатиме від міжнародних компаній як «заставу» для гарантування компенсації за завдану шкоду і оплату за закриття свердловин після того, як увесь газ буде викачаний?»

УКРАЇНЬКА ВІДНОВЛЮВАНА ЕНЕРГЕТИКА: НАПОЛЕОНІВСЬКІ ПЛАНИ Й БЮРОКРАТІЯ

Україна має сприятливе географічне положення для розвитку станцій вироблення вітрової та сонячної енергії. Але потенціал «зеленої енергетики» й надалі значно поступається більшості країн Євросоюзу.

Енергія вітру й сонця — давно перестала бути забавкою бізнесменів, котрі переймаються станом довкілля. У таких країнах, як Австрія, Фінляндія, Латвія та Швеція, за даними агенції Євростат, вироблена за допомогою відновлюваних технологій електроенергія забезпечує понад 30 відсотків загальних потреб.

Понад 500 експертів, менеджерів та інвесторів на 11-й Всесвітній Вітроенергетичній конференції, що відбулася на початку липня у німецькому Бонні, зібралася для обговорення довгострокових перспектив галузі. Зокрема, у Німеччині, після відмови від атомної енергетики, частку вітрової в загальному енергетичному балансі планують збільшити до 25 відсотків за 8 років.

Тим часом, Україна має сприятливі територіальні умови для розвитку енергії вітру та сонця в південних областях країни, і найпривабливіше для цього виглядають землі Криму. Але в царині української відновлюваної енергетики оптимістичних зрушень обмаль.

У своїй програмі національний проект Енергія природи передбачає залучити 30 мільярдів гривень інвестицій. За словами керівника проекту, Вадима Точеного, Україна наблизиться до 20 відсотків виробництва електроенергії за рахунок

відновлюваних джерел енергії вже за 8 років.

За даними Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України, частка виробленої електроенергії з відновлюваних джерел у загальному енергетичному балансі України торік складала лише 0,17 відсотка. Тобто, за оптимістичним планом напроєкту Енергія природи, Україна має збільшити виробіток відновлюваної електроенергетики в Україні в 117 разів менше, ніж за десятиліття. Для порівняння, Німеччині вдалося збільшити свій показник лише усемеро за майже чверть століття.

Голова Української вітроенергетичної асоціації Андрій Конеченков наголосив у розмові з Deutsche Welle: «Є пільги в податковому кодексі. З одного боку, вони прописані, з іншого боку, треба мати дозвіл кабінету міністрів, інші дозволи і поки ти отримуєш все це, тут іде знов на це багато часу».

«Національні проєкти, до яких будуть звертатися інвестори, проводять аналіз того, чи дійсно це інвестор, чи це просто компанія, за якою немає нічого, і вони хочуть просто заробити на вигідному українському законодавстві», — повідомив Deutsche Welle керівник Національного проєкту «Енергія природи» Вадим Точений. Втім, навести приклад таких компаній він не зміг.

У Великобританії кошти на «зелений тариф» включені в рахунок за електроенергію кожного громадянина. Але британці усвідомлюють, за що саме платять,

адже всі операції на енергетичному ринку — прозорі.

«Великі компанії отримують сертифікат зобов'язань, згідно з яким ці поставальники електроенергії зобов'язуються постачати певний відсоток необхідного об'єму з відновлювальних джерел енергії за контрактом, який вони заключили. І це все відкрито для перегляду та аудиту, інформація є публічною», — розповів Deutsche Welle Ричард Ковелл, лектор Кардифської Школи місцевого та регіонального планування.

Крім великих офшорних вітропарків та станцій, в Сполученому Королівстві фотоелектричні панелі встановлені на дахах приміських буднків, офісів, притулків для безхатків і навіть церков. Британська сім'я повертає гроші, вкладені в сонячні батареї на даху свого котеджу (5 тисяч фунтів-стерлінгів) за 10 років. А далі, завдяки виробленню державою механізмам, хатне господарство може починати економити.

Будь-який українець може встановити собі на даху сонячну батарею, але жоден закон не сприятиме використанню такої електроенергії в побути. Спрямований на підтримку національного виробника, принцип «місцевої складової» вимушує компанії, котрі будують станції відновлюваної енергетики, купувати частину комплектуючих деталей та послуг у українських виробників. А це коштує дорожче, ніж, наприклад, в Китаї. Крім того, жоден український банк не надає привабливих кредитів інвесторам.

Українська служба DW

ДИЗЕЛЬНІ ВИХЛОПИ СПРИЧИНЯЮТЬ РАК ЛЕГЕНІВ

Експерти Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) віднесли вихлопи дизельного двигуна до речовин, що викликають у людини рак, передає у вівторок агентство Рейтер.

Міжнародне агентство з вивчення раку (IARC), яке входить у ВООЗ, перекласифікувало дизельні вихлопи з групи 2А (можливі канцерогени) в групу 1 (речовини, які явно пов'язані з виникненням раку).

“Робоча група (експертів IARC) виявила, що дизельні вихлопи є причиною виникнення раку легень. Крім того, вказано на зв'язок (вихлопів) із збільшенням ризику (розвитку) раку сечового міхура”, — йдеться в повідомленні IARC.

Рішення про кваліфікацію вихлопів дизельного двигуна як таких, що викликають у людини рак, було прийнято за результатами засідання незалежних експертів, які вивчили результати останніх наукових досліджень про вплив дизельних і бензинових вихлопів на людину.

Експерти також класифікували вихлопи бензинового двигуна як “потенційно канцерогенні”, що підтвердило результати досліджень, проведених IARC ще в 1989 році.

За матеріалами: РІА Новости

МОЗ РАДИТЬ У СПЕКУ ВЖИВАТИ ЗДОРОВУ ЇЖУ Й ОБМЕЖИТИ ПЕРЕБУВАННЯ НА СОНЦІ

Під час спеки необхідно вживати здорову їжу: овочі, фрукти, рибу, повідомляє головний дієтолог Міністерства охорони здоров'я України Олег Швець.

“Протягом літніх місяців, безумовно, треба вживати найбільш здорові продукти харчування — овочі, фрукти, злакові, рибу”, — наголосив Швець на прес-конференції у вівторок у Києві.

За його словами, влітку під час спеки не варто вживати продукти з високим вмістом жирів, цукру, солі, а також м'ясо.

За словами Швеця, питання вживання рідини під час спеки — індивідуальне. Деякі радять вживати 2-2,5 літра рідини на день, проте це питання дискутується.

Як заявив фахівець, перш за все, потрібно вживати воду, чай і каву. “Вживання пива і будь-яких алкогольних на-

поїв повинні бути обмеженими”, — додав Швець.

У свою чергу, головний дерматолог МОЗ України Олександр Літус зазначив, що засмага шкідлива для організму. “Корисна або не корисна? Безумовно, не корисна. Засмага — це захисний механізм шкіри від негативного впливу ультрафіолетового випромінювання. Засмага особливо зараз небезпечна, коли сонячна активність набагато вища, ніж вона була у попередні роки”, — зазначив він.

У відомстві наголошують, що людині достатньо ультрафіолету, коли вона йде на роботу або з роботи. Крім того, за його словами, діти до 3 років перебувати на сонці не повинні.

Він також порадив використовувати сонцезахисні креми, до того ж купувати їх в аптеках.

Зазначимо, напередодні Держслужба України з медичних препаратів у зв'язку зі спекою закликала населення уважно поставитися до того, які умови зберігання вказані в інструкції кожного препарату.

За матеріалами: Інтерфакс-Україна

КИЯНИ П'ЮТЬ ВОДУ З МЕТАНОМ

За 20 років Київ перетворився з однієї із найзеленіших та найчистіших столиць Європи на найбруднішу. Про це свідчать результати дослідження британського центру Economist Intelligence Unit (EIU), який поставив Київ на останню 30 сходинку рейтингу екологічності.

На сьогодні мешканці столиці змушені вдихати більше 20 видів шкідливих для здоров'я домішок, серед яких діоксид сірки, оксид вуглецю та діоксид азоту, стверджують фахівці. На 1 кв км в столиці промислові підприємства викидають 10,1 т шкідливих речовин. Більше — лише у Донецьку (15,7 т).

Варто зазначити, що за даними Державного управління охорони навколишнього середовища, на частку великих підприємств припадає лише 10% шкідливих викидів у столиці, а основну частину — майже 90% — вносять автомобілі, які їздять на низькооктановому бензині.

“Така кількість кислотовмісних викидів, відходів коксохімічного виробництва у Європі давно заборонена, а в Україні любіється виробниками”, — розповів президент асоціації Об'єднання операторів ринку нафтопродуктів України Леонід Косянюк.

За словами експерта, для виробництва екологічно чистого пального необхідно вкладати величезні кошти у модернізацію обладнання, чого виробники якраз і не хочуть робити.

Другою бідою столиці є бруднюча

вода, яку з-під крана пити просто неможливо через її шкідливість. Як відомо, Київ п'є воду з Десни та Дніпра.

“Якщо раніше води Десни відносились до категорії першого класу, то сьогодні — до третьої, тобто потребують максимального очищення”, — констатує головний інженер Деснянської водопровідної станції Валерій Оленченко.

Крім того господарство “Київводоканалу” давно потребує капітального ремонту та переобладнання, адже вона використовує технології очищення далеких радянських часів.

Зі свого боку у “Київводоканалі” кажуть, що не мають грошей на модернізацію, оскільки тарифи надто низькі. Наприклад, 1 тис. л води підприємства коштує 3,18 грн, а у літр бутильованої — 5 грн, розповіла радник глави правління організації Вікторія Яковлева.

Тим часом лікарі б'ють на сполох: погана екологія сприяє високій захворюваності та низькій тривалості життя: в середньому киянин живе 71,5 року, а громадянин ЄС — на сім років довше.

ЧИМ КОРИСНЕ ПИЖМО

“Пижмо, або як його ще називають дика горобина — в старину моя мати вміла користуватися, — розкаже уманка Ніна Гаврилів. — Лікувалися нею багато хто. А в голодомор, пам'ятаю, у нас здохло теля. Спека стояла сильна. Мати листям пижма м'ясо обкладала — воно по кілька днів стояло без холодильника, і не псувалося”.

Жінка розповідає, що рослина отруйна, приймати всередину її треба дуже обережно і під наглядом лікаря чи хорошого травника. У давнину пижмо було найпершою рослиною в травників.

Ніна Олексіївна згадує, як у післявоєнні роки пижмом лікували печінку та шлунок, помічна рослина була від виразки. Чоловіків, котрі приходили з фронту, за допомогою лікарської рослини позбавляли від звички палити.

“Збирали листя, — розповідає. — Сушили на сонці. Потім перемелювали й робили самокрутки. Якщо просили чоловіки грошей на тютюн, давали їм такі самокрутки. Пару раз зятагнувся, з день не хочеться потім курити, і в легенях від курива противно. Зазвичай, кілька самокруток таких викурювали і все, курити більше не тягнуло”.

Щороку Ніна Олексіївна ходить у садки та під ліс збирати на зиму пижмо. Переконає, що переплутати цю рослину з іншими неможливо. Рослина має метр-півтора у висоту, через розсічені листки її називають дику горобиною. Зацвітає жовтими суцвіттями.

“Збираю віниками, замотую у марлю і кладу на зиму в шафи від молі, — каже жінка. — Хімікатів не купую. Якщо розвішати такі сушені вінички по хаті — можна літом спати і не боятися ні комарів, ні мух. У війну відварами з неї клопів й тарганів відлякували. Там багато ефірних масел. Тому це хороший інсектицид”.

Жінка пригадує, що пижмо завдяки ефірним оліям додавали у консервацію та настоювали на ній лікери.

“Це зараз народні рецепти призабулися. Усе хімія і хімія”, — зітхає жінка.

ЧОМУ ВИМИРАЮТЬ УКРАЇНЦІ?

Україна вимирає, і це питання сьогодні стає питанням номер один національної безпеки. Чому українці в діаспорі, як правило, ніколи не бувають бідними? Але чому у себе вдома, в Україні, українцям майже нічого не належить, і вони не можуть захистити своє право розпоряджатися ресурсами своєї Батьківщини?

Той факт, котрий відзначають вітчизняні та світові дослідники, а саме — вимирання за роки незалежності українців, не дивлячись на те, що воно відбувається не в такому шаленому темпі, як і в роки Голодомору 1932-33 років, ставить перед нами непросте запитання. Як саме і з яких причин двічі протягом останніх ста років на теренах України запущені одні й ті ж самі геноцидні процеси? Наслідок яких один — вимирання української нації.

З історії відомо, що подібне знелюднення — аж до повного зникнення — притаманне ситуаціям, коли населення зіштовхується поза контекстними викликами. Викликами, котрі лежать за межами контексту існуючого стану (системи) буття народу і тому не можуть бути осмисленими і вирішеними.

Із подібними викликами зіштовхувалися немало народів, зокрема гуанчі Канарських островів чи індіанці Америки. Зіштовхнувшись із конкістадорами Європи, перші зникли з мапи історії, а рештки цього етносу були асимільовані, а другі — на століття залишилися відкритими на маргінесі на власній землі. Причиною стала не стільки неспроможність до збройного опору, скільки неспроможність жити та діяти в новому історичному контексті.

Проте українців, принаймні в 1991 році, начебто не загарбали зайді-конкістадори. Самі громадяни України, виїхавши до Європи, Америки чи інших країн, успішно інтегруються до сучасного світового контексту — незалежно від віку, освіти чи статі. Відтак закид, котрий можна часто почути від зарубіжних та вітчизняних дослідників, про неготовність українців до умов ринку та демократичного суспільства не витримує перевірки фактами. Позаконтекстний виклик очевидно лежить в іншому суспільному вимірі. Вимірі, котрий окремі громадяни не можуть відслідковувати, осмислювати та відповідати в ньому на виклики.

У 1932 році комуністичний режим в СРСР, застосувавши тоталітарні важелі, створив штучний дефіцит ресурсів, можливостей до самодіяльності та можливості покинути терени зони геноциду. Українці зіштовхнулися з викликом, котрий був поза контекстом будь-яких стосунків «громадянин — держава». Держава, котра за визначенням покликана захищати громадян від поза контекстних викликів, сама їх продукувала. З іншого боку, виклик мав системне походження рівнів, що не входять до рівнів компетентності та життєвого контексту громадян. Нині цей прояв геноциду відомий як Голодомор 1932-33 років.

У 1991-2012 роках Українська держава, приватизована радянською номенклатурою із застосуванням усіх формальних та прихованих важелів впливу на суспільство, створила прихований, але також штучний, дефіцит ресурсів, можливості до самодіяльності та можливості покинути

терени зони геноциду.

Проте нині це не носить такий явний та тотальний характер. Громадяни теоретично можуть покинути країну. На ділі для 90% продовжує існувати «залізна завіса». Теоретично — в магазинах усе є. Насправді для понад 90 відсоткам громадян бракує коштів, щоб купити найнеобхідніше, і діти з незаможних родин, народжені в часи незалежності, на зріст менші і худіші від попередніх поколінь — як у часи після Другої світової війни.

Теоретично — в Україні капіталізм та демократія. У реальності — корупція та відсутність ресурсів перетворили це на фарс періоду феодалізму. Тому населення України вимирає. Не так швидко, як в роки Голодомору, але надійно і впевнено — як у концтаборах СС та НКВС.

Вже сьогодні можна впевнено і цілком підставно говорити про Ресурсомор 1991-2012 років. Про геноцид, проведений номенклатурою проти власного народу. Геноцид, котрий, як і в 1932-33 роках мав цинічно-прагматичні цілі — ресурсне пограбування народу та винищення потенційних противників правлячої еліти.

Щоб зрозуміти причини нинішньої ситуації в Україні, варто звернутися до тих часів, коли у 1991 році вирішувалося питання незалежності. І при цьому спробувати пояснити хоча би собі — чому це у Сполучених Штатах батьки-засновники держави користуються такою величезною пошаною в американського народу, а українці батьків-засновників такої України, якою вона є сьогодні, майже не знають, а якщо й знають, то навряд чи поважають.

Подібна «скромність» очевидно має свої вагомі причини. Адже усе те, що відбулося з Україною, починаючи від самого початку відродження її незалежності, так само, як і питання — кому має належати майно і всі активи Української держави, було домовлено і проговорено ще понад 20 років тому. Бо ті, хто перебирав на себе відповідальність за незалежність України від Москви, прекрасно усвідомлювали, що в умовах вільної політичної і економічної конкуренції утримати владу і привласнити майно держави Україна вони просто не зможуть.

Тому і було створено для українського народу антиконкурентне середовище, за якого зберегти колишню радянську номенклатурну матрицю не складало жодних проблем. А це фактично автоматично означало, що колишня радянська комуністична номенклатура не дасть змоги українцям створити свою українську систему, а значить і замінити «руський мир», котрий домінував в Україні з часів СРСР, на «український світ».

Вже у перші часи української незалежності було вирішено батьками-засновниками, що у жодному разі не можна допустити, щоб в українському середовищі могли з'явитися багаті люди. Бо це було б прямою загрозою тій «Україні», яку вони вирішили будувати під свої потреби. Оскільки подібні заможні українці почали б фінансувати українську справу, а значить з'явилися би партії, котрі було б створено не під потреби якогось псевдоділера, і виникав би середній клас та формувалося б громадянське суспільство.

Але стара номенклатурна аристократія не бажала втрачати кермо контролю над

ситуацією, і тому дуже швидко перелицювалася на нову еліту незалежної України. Тотальна корупція і безпринципність не з'явилися в Україні самі по собі, їх було перенесено зі старої радянської дійсності і вправно прищеплено до стовбура нової Української держави.

Вимирання українців відбувається такими надшвидкими темпами, що за рівнем смертності Україна уже наближається до Сомалі. Як це взагалі могло статися на найкращих у світі чорноземах, на благодатній землі з освіченим і працьовитим народом?

Чи є головними причинами мізерна заробітна плата, низький рівень життя, важкі умови праці, кричуща соціальна нерівність в суспільстві, недоступність професійного лікування, алкоголізм, неможливість забезпечити повноцінне харчування і заробити на квартиру для тих, хто не входить, або ж не обслуговує владний режим?

На загал, алкоголізм у цьому списку лише один із інструментів для пришвидшеного усунення із життя тих, хто не вписується в реєстри «потрібних» людей, залучених для обслуговування потреб олігархату. Хоча українець «зношується» і так, не маючи можливості для фізіологічного і психологічного відновлення свого організму, змушений з усіх сил бігти за «механічним зайцем» прогнозованих негативних змін, наперед знаючи що у нього немає жодних шансів коли-небудь його взагалі наздогнати.

За своєю ментальністю українці взагалі-то індивідуалісти. Але настає час зрозуміти, що їм по одному з катастрофічною ситуацією в Україні не справитися. Ресурсомор лише поглиблюватиметься, і може пройти іще трохи часу і вся Україна належатиме взагалі кільком особам. І якщо все відбуватиметься такими ж темпами, то перший у світі трильйонер буде проголошений саме на українській території.

Сучасний геноцид в Україні, націлений проти української нації, має цілком рукотворний і цілеспрямований характер. І відповідальними у його проведеної несуть, в першу чергу, батьки-засновники, вони ж «куратори» України. Які підсадили свого часу Леоніда Кучму до влади, щоб той заклав фундамент системи, за якої професійні навички, моральні принципи і фахова підготовка людини не мають жодного значення. Головне — це відданість антиукраїнській системі та повна сервільність, до якої сам Кучма неодноразово закликав.

«Куратори» України всі ці роки не дуже бажали публічно «світлитися», але це не означає, що їх зовсім немає. Це саме вони напустили «дніпропетровський» і «донецьку» орду на Київ. І для них сьогодні найголовніше завдання — це віднайти схеми, за яких би вдалося легітимізувати приватизовану олігархатом і ними власність, і, головне, зробити для українців умови життя такими нестерпними, щоб після незначного покращення, вони змірилися із тим, що з ними було зроблено раніше.

Нині вийшло так, що інтереси української нації абсолютно не перетинаються з інтересами Української держави, яка приватизована на користь кураторів і олігархів та їхніх приспівників. І вимирання українців ніколи не вдасться зупинити, доки вони не стануть повноцінними хазяями своєї території, землі і ресурсів...

ВІДПОЧИВАЮЧИХ АТАКУВАЛИ МЕДУЗИ

Атаці морських медуз піддалися туристи, відпочиваючі на тихоокеанських пляжах Нікарагуа. За повідомленнями влади, за допомогою до медиків тільки за два дні звернулося близько 670 осіб.

До теперішнього часу не зареєстровано серйозних наслідків від шупалець медуз. Однак туристи, що перебувають на пляжах узбережжя, оповіщені про необхідність прийняття запобіжних заходів.

Як стверджують представники нікарагуанського Червоного хреста, подібних масових "нападів" медуз на туристів, які проводять свої канікули біля тихоокеанського узбережжя Нікарагуа, раніше не відбувалося. Вони припускають, що причиною цього стали глобальні кліматичні зміни, які відбуваються на планеті.

У зв'язку з різким зростанням кількості випадків "опіків" від медуз Червоний хрест організував постійне чергування на 134 пляжах, які є в Нікарагуа. Представники організації закликали населення вжити заходів обережності під час купання, а в разі появи медуз залишатися на березі.

МОРСЬКІ ЧЕРВ'ЯКИ ЖИВЛЯТЬСЯ ЧАДНИМ ГАЗОМ

Вчені розшифрували протеом симбіотичного морського черв'яка *Olavus algarvensis* та встановили, що одним із основних джерел енергії для нього є окислення чадного газу. Під час роботи вчені досліджували метапротеом черв'яка. Спочатку біологи відокремлювали тканини хробака від симбіонтів. Це виявилось, за словами авторів, непросто завданням, оскільки бактерії живуть безпосередньо під шкірою безхребетного. Після цього клітини руйнували, виділяли з них білки, які у свою чергу, поділяли по двом неза-

лежним параметрам у квадратному гелі.

В одному напрямку (наприклад, вгору-вниз) розділялися білки від великих до менших, в іншому напрямку (праворуч-ліворуч) за зарядом — від негативно до позитивно заряджених.

У підсумку були отримані двовимірні розподіли, у яких можна було ідентифікувати плями тисяч окремих білків. За яскравістю плям можна було встановити їхню кількість і, відповідно, активність та важливість у житті черв'яка.

Вчені виявили велику кількість таких білків, які дають черв'якові здатність отримувати енергію з окислення чадного газу. Чадний газ дуже токсичний для більшості тварин, але у даному випадку він став одним із основних джерел енергії безхребетного.

До проведення цього дослідження вважалося, що основну частину енергії симбіотичні бактерії хробака отримують, окислюючи сірководень, що міститься на дні. Сам черв'як харчується своїми симбіотичними бактеріями.

За матеріалами: Lenta.ru

ВИВЕДЕНО НОВИЙ СОРТ ПШЕНИЦІ

Австралійські біологи вивели новий сорт твердої пшениці, здатний рости на підсолених ґрунтах Австралії та інших континентів, і успішно виростили перший урожай "солестійкого" злаку, сказано в статті, опублікованій у журналі *Nature Biotechnology*.

На сьогоднішній день лише невелика частина суші — близько 10% — використовується для вирощування різних сільськогосподарських культур. За поточними оцінками ООН, лише 23% від загальної площі суші можуть бути успішно використані з сільськогосподарською метою, решта території для цього не придатні через суворі кліматичні умови або склад ґрунту.

Група генетиків під керівництвом Метью Гіліхема з університету міста Аделаїда (Австралія) "підняла" поріг максимально можливого обсягу сільськогосподарської продукції, вставивши в геном одного з сортів твердої пшениці кілька генів, що дозволяють їй рости на підсоленому ґрунті.

Як пояснюють вчені, тверда пшениця (*Triticum turgidum durum*) вимагає особливого складу мікроелементів у ґрунті, так як в результаті селекції вона "випадково" втратила кілька генів, що відповідають за

регулювання концентрації іонів натрію в її клітинах.

Підвищена концентрація натрію в листках пшениці призводить до зниження інтенсивності фотосинтезу, що негативно позначається на врожайності злаку. Підсолений ґрунт багатий цими іонами, що пояснює невисоку результативність твердої пшениці на таких територіях. Для вирішення цієї проблеми Гіліхем і його колеги вставили в геном злака кілька копій "супергена" *Nax2*, який надавав стійкість до солі її предку — дикій пшениці-однозернянці.

Цей ген відповідає за виробництво особливих білків, які розташовуються на мембрані клітин ксилем — "водоводів" у стеблі пшениці. Дані білки захоплюють зайві іони натрію і не дають їм піднятися до тканин листа.

Автори статті переконалися в життєздатності нового сорту пшениці в лабораторії і розпочали польові випробування. Дослідники засіяли зернами солестійкого злаку ціле поле в південно-східній частині континенту, за 300 кілометрів на захід від Брісбена. Як відзначають біологи, в цій частині штату Південний Новий Уельс ґрунт малопридатний до використання в сільському господарстві через високу солоність.

"Найголовніше, додавання генів солестійкості не призвело до зниження врожайності в порівнянні зі звичайною пшеницею. У сприятливих умовах їхня плодючість збігалася.

За високої солоності ґрунту наш сорт обганяє свого звичайного "предка" на 25%", — пояснив один з учасників групи Річард Джеймс з Державного об'єднання науковців і прикладних досліджень в Канберрі (Австралія).

За словами біологів, їхній сорт пшениці готовий для повсюдного використання фермерами і він не належить до числа трансгенних рослин, що знизить можливе неприйняття серед виробників і споживачів хліба.

"Хоча ми використовували методи молекулярної біології для вивчення гена солестійкості, він був вставлений в геном твердої пшениці нетрансгенними методами. Іншими словами, ми створили новий сорт пшениці, яка не потрапляє в число ГМО, і тому може використовуватися без будь-яких побоювань", — підсумовує інша учасниця дослідження Рана Муннс з Державного об'єднання науковців і прикладних досліджень.

За матеріалами: РІА Новості

Рибні фрикадельки з салатом

1,2 кг рибного філе, 80 г булки, 2 яйця, морквина, корінець петрушки, цибулина, столова ложка вершкового масла, сіль, перець, зелень петрушки. Салат: 300 г вареної картоплі, 2 солоних огірки, цибулина, морква, петрушка, лавровий листок, баночка майонезу, нарізана зелень петрушки, сіль, оцет.

Рибне філе (без шкірки) пропустити крізь м'ясорубку; додати булку, намочену в молоці й віджату, цибулю, стертую на дрібній тертці, яйця, масло, сіль та перець. Масу добре вимішати. Мокрими руками сформувати фрикадельки, вкинути їх у киплячий овочевий відвар, зварити на слабкому вогні. Приготувати салат: цибулю порізати соломкою, обдати гарячою водою, скропити оцтом, поед-

нати з картоплею та огірками, нарізавши їх кубиками; масу посолити, вимішати з частиною майонезу й розкласти купками на круглomu блюді. На кожную купку покласти холодну фрикадельку, полити її майонезом, оздобити кружечками моркви і листками петрушки.

СМАКОТИНКА

